

ТЕХНИЧЕСКОЕ

137

1931.

N 11 12

1932
30.000 1/2

САНКТ-ПЕТЕРБУРГ
ИЗДАТЕЛЬСТВО

საქართველოს მ. პ. თ. გიორგიანი და ნოემბერი
განათლების მინისტრის ს. თ. ჯიბარაძის ს. თ. ჯიბარაძის დეკემბერი
საბავშვო შუროს დაარსების 10-ე წლის იუბილეზე 1932

ა ლ მ ა ს კ მ მ ი ს ძ უ რ ა მ, № 7.

შიილვაბ ხელმოწერა 1932 წლისათვის სახელგამის შემდეგ შურნალებზე

- „მ. თ. გ. ი.“ ს. თ. გ. ი. (სომხურად) 1 წლით 4 მან., 6 თვ. 2-20 კ.
 - „ოქტომბერი“ ბ. თ. გ. ი. (სომხურად) 1 წლით 3 მან., 6 თვ. 1-70 კ.
 - „ქარბი წილერი“ ვ. თ. გ. ი. (სომხურად) 1 წლით 3 მან., 6 თვ. 1-70 კ.
 - „გნი კუვი“ თ. თ. გ. ი. (სომხურად) 1 წლით 3 მან., 6 თვ. 1-70 კ.
- რადგან თითოეული გურნალისათვის წინასწარ დაწესებულია განსაზღვრული ტირაჟი, ამიტომ საჭიროა შესრულებამა დაამქარონ ხელმოწერა.

ხელმოწერა შიილვაბ:

1. ტფილისში—პერიოდსექტორში,—ჯორჯიის ქ., № 1.
2. სახელგამის ყველა მაღაზიაში—ტფილისსა და პროვინციაში.
3. პერიოდსექტორის რწმუნებულებთან.
4. ფოსტა-ტელეგრაფის ყველა კანტორაში.

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. ჯავახიანის ახრუდიანის,—ლექსი ე. აგლაძის	1
2. პოსტოვი, —ე. ბ. ძის (რუსულიდან)	2
3. ზავაძის სამთარს,—ლექსი შიო მღვიმელის	5
4. ქარბუქი,—ე. (გადმოკეთებული)	6
5. ქვანახშირი რიხთის გინდა,—ლექსი ალ. ბილანიშვილის	8
6. თუჯი, კინა, ფილადი,—თ. დ. (რუსულიდან)	9
7. უდიდესი გამოგონებელი,—შ. თ.-ლის	11
8. მეოთხე წლის დახაწვითან	14
9. მისარდი ენტოზიასტები,—ლექსი დავ. შამათავასი	16
10. რურა (რუსულიდან)	17
11. დილა ფიჭულტორის მოედანზე,—ლექსი ნ. დაფნარელის	22
12. ხახაბის ეულნი,—ნათ. ანთაძის (რუსულიდან)	23
13. რამდენი ხელი ტრიალებს,—ლექსი გ. შატბერაშვილის	26
14. მღვდლის ჩივილი,—ლექსი ელ.-ის	27
15. რიგორ დაგებულათ ხურათები	28
16. ჩვენი კოლექტივი,—ქ. საანიშვილი	30
17. გახართობი: გამოცანები, მხედრები	31
18. ვინ არის სკაუტი	32

სახელგამის მე-2 სტამბა, ლენინის ქუჩა, № 3.

მკვლას ასრულებენ

ჭვი, ნელი, ჩხარა, ქალო,
მომხროდე ნაძვის ტოტი,
ძია სოსო უნდა მოვროთ,
მოგვეწონებს ჩვენი გოგონც.
სკამი კარგად დამიჭირე,
გენაცვალე, ჩემო ნელი,
თორემ კისრით დავუარდები
და ვერაფრით ვერ მიშველი.
ეს ლოზუნგიც აქ გაუკრათ,
მოუსდება, არა ვკერა?
თუკინდ გოგის შეგკითხე,
არ მოსულა, ნეტავ, ვერა?

562.

— როგორ არა, აი გოგინც...
უჰ, რა კარგი სურათები!!
აქ დაწვევუ, განაცვალე,
შმიოეა და დაიღლები.
დაიხუენე, ჩვენ კი ისევ
მუშაობას გაყავრძელებით.
შენ მანდუდან შეამოწმე,
როგორ მოვრთავთ ამ დიდ კედლებს.
სამუშაო ჯერ ბერი გააქვს,
მოვიხმაროთ უნდა ლელიც.

გოგი, ლენინის სურათი
აქ დაქვიდოს, უთხარ ნელინ.
ჩქარა, ჩქარა, იფუსფუსეთ
ცაცა, კაკო, თინა, ქერი,
ჩქარა, როგორმე მოვასწროთ
ამ საღამოს უველ აფერი,
რომ სვალ დილით მასწავლებელს
მივეკებოთ მხიარულად
და ვუთხრათ, რომ დავალებს
შევასრულეთ უველამ სრულად.

ე. აგლაძე

ბიბლია სიიარო

გამოჩენილ მზარეულთან მივიდა პიონერი. გამოჩენილი მზარეული ამ დროს სადილს ხარშავდა. ქვაბიდან ორთქლი ამოდოდა მზარეული მღეროდა:
ვწვავთ და ვხარშავთ,
ვბუღავთ, ვხარშავთ,
გამიფრთხილდით,
თორემ ღაგწვავთ.

პიონერი საგონებელში ჩავარდა: არ იცოდა, როგორ მისაღებობოდა. ბოლოს იფიქრა ასე უკეთესი რქნებოა და უთქრა:
— გაამოსთ ორთქლი.

— ასე აბანოს შემდეგ ვუბნებიან ადამიანს, — მიუგო მზარეულმა, — მე კი დღეს ჯერ არ მიბანავენია.

არც თუ მზარეულმა იცოდა, როგორ მისაღებობოდა

პიონერს. როგორ მიესალმებიან ხოლმე მას ამიტომ ასე უთხრა:
— შეგერგოსთ!

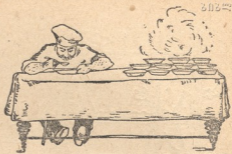
— ასე სადილის შემდეგ ვუბნებიან ადამიანს, მე კი ჯერ არ მისადილნიია, — მიუგო პიონერმა.

— აბა, თქვი, რით გავიმასპინძლდე? — შეეკითხა მას გამოჩენილი მზარეული.

— თუ გამოჩენილი და სახელგანთქმული მზარეული ხარ, გამიკეთე ხორცის კატლეტები უხორცოდ და ერბოკვერცხი უკვერცხოდ. — უთხრა პიონერმა.

— რა დროს ხუმრობაა, ბიჭო, — გაჯავრდა მზარეული. მე ოცდაათი წელიწადია სამზარეულოში ვმუშაობ, მშვენიერად სხვადასხვანაირი სადილის გაკეთება ვიცი, გაგიკვირდება კიდევ. მე ვარ

პიროვნის პროფესორი, საწებელის ოსტატი, კატლეტების ხელოვანი, ნაჟინის მსახიობი; მაკარონის გაკეთებაში ხომ ნამდვილი ღენერალი ვარ. ბაყაყის ფეხებიდან საუცხოო საწებელს ვამზადებ მე რესპუბლიკის დამსახურებული მზარეული ვარ, ხომ გაიგე, ხომ მიხვდი, ვინცა ვარ, მაგრამ ჩემ სიცოცხლეში არც უხორცო კატლეტი მინახავს და არც უკვერცხო ერობოკვერცხი მაგისტანა კატლეტებში ქვეყნიერებაზე არც არსებობს, მაგისტანა ერობოკვერცხი ხომ წარმოუდგენელია!

მართალია, მე არ შემიძლია ბაყაყის ფეხებიდან საწებელის დამზადება, — მიუგო პიონერმა, მაგრამ სამაგიეროდ უკვერცხო ერობოკვერცხს და უხორცო კატლეტს კი კარვად ვამზადებ. თუ არ გჯერათ, მოდით ჩემთან ფაბრიკა-სამზარეულოში ვახშმად.

— ძალიან კარგი, — წაიბურღლუნა მზარეულმა, — მოვალ, მაგრამ ერთი ეს მითხარი — ვინა ხარ?

— მე ვარ პიონერი ბორის სტორინი, მეტ სახელად ბობ სოიერი.

— ამერიკიდან ხომ არ ხარ? შეეკითხა მზარეული. — ამასწინად წავიკითხე წიგნი ერთი ამერიკელი ბიჭის შესახებ მას ტომ სოიერი ერქვა. შენი ნათესავი ხომ არ არის?

— არა, მე ამერიკიდან არა ვარ, მე ჩოხარდ ნატურალისტების ჯგუფიდან ვარ. სახკვებიდან ვარ. მოდით ვახშმად.

გამოჩენილი მზარეული იმ დღესვე წავიდა ფაბრიკა-სამზარეულოში. გრძელ მაგიდაზე თეთრი სუფრები იყო გადაფარებული. წითელ ბაირაღებზე ეწერა:

„გემრიელად შეეკეტით! გაამოს!“

თვეუბი წკრიალებდა, დანაჩანგლი პრიალებდა, ბზინავდა. მასთან ერთად ბრწყინავდა ბობ სოიერის თვალები, მთელი მასი ასევა. ეს ღირსშესანიშნავი ვახშამი იყო. ასი ექიმი, ასი აგრონომი, ასი ქიმიკოსი მოვიდა აქ იმის შესამოწმებლად, თუ როგორია ეს უხორცო კატლეტები. ასი მზარეული ქალი, ასი მზარეული მამაკაცი და ასი მათი თანამემწე მივიდა გასაგებად: მართლა არსებობს უხორცო კატლეტები თუ არა?

ექვსასი ადამიანი შემოუჯდა მაგიდას.

ჯერ მოართვეს ნამდვილი ერობოკვერცხის ექვსასი პორცია. როდესაც თვეუბები დაცალიერდა, მთავარმა მასპინძელმა პკითხა:

— მოქალაქენო, რა სკამეთ ახლა?

— გემრიელი, ვერბოკვერცხი, —
იყო საერთო პასუხი ასი აგრო-
ნომის, ასი ექიმის და ასი ქიმი-
კოსის.

— ჩვენ გემრიელი ვერბოკვერ-
ცი ვჭამეთ, — გაიგეორა ასმა
მზარეულმა ქალმა, ასმა მზარე-
ულმა მამაკაცმა და ასმა მათმა
თანაშემწემ.

— შემდეგ ვახშმის მირთმევა
დაიწყეს.

— თქვენ რას მიირთმევთ? —
შეეკითხნენ მზარეულს. — წვენი
თუ შჩის?

— ერთსაც და მეორესაც.
მას მიართვეს ერთიც და მეორეც.

— შესანიშნავი წვენია, საუ-
ცხოვო შჩია! — წამოძახა გამო-
ჩენილმა მზარეულმა და თვალის
დახმამებლაზე თეფშები დააცა-
ლიერა.

— რას მიირთმევთ: კატლეტს
თუ ტოლმას? — შეეკითხნენ მას.

— ერთსაცა და მეორესაც, —
იყო პასუხი.

მას მოართვეს ერთიც და მეორეც.

საუკეთესო კატლეტია, გან-
საკუთრებული ტოლმა! — შე-
ჰყვირა გამოჩენილმა მზარეულმა
და ერთ წუთში დაცალიერა

— რას მიირთმევთ — ტკბილ
პუდინგს თუ პიროგს? — შეეკით-
ხნენ კვლავ მას.

— ერთსაცა და მეორესაც, —
მიუგო მან.

მოართვეს ერთიც და მეორეც.
— გასაგიუბელი პიროგია, სა-
უკეთესო პუდინგია! შეჰყვირა
გამოჩენილმა მზარეულმა და ცა-
ლიერი თეფშები გადადგა.

— ახლა რა გნებავთ — კრემი
თუ ბისკვიტი? — ჰკითხეს მას.

— ერთიც და მეორეც.
მიართვეს.

— შესანიშნავი კრემია, საუ-
ცხოვო ბისკვიტია! — შეჰყვირა გა-
მოჩენილმა მზარეულმა და ცა-
ლიერი თეფშებს გადახედა.

— რას მიირთმევთ: ყავას თუ
ალარაფერს? — შეეკითხნენ კვლავ
მას.

— ყავას და მეტს არაფერს, —
მიუგო გამოჩენილმა მზარეულ-
მა და ტუჩები მოიწმინდა.

მასთან ბობ სოიერი მივიდა.
— იცით თუ არა, რა საქმეთ
ვახშამა? — შეეკითხა იგი.

— რა კითხვაა, — თქვა მზარე-
ულმა. — მე ვჭამე გემრიელი ვერ-
ბოკვერცხი, შესანიშნავი წვენი,
საუკეთესო შჩი, უმშვენიერესი
კატლეტები, გასაოცარი ტოლ-
მა, მშვენიერი პუდინგი, უგემ-
რიელესი კრემი, საუცხოვო
ბისკვიტი, განსაცვიფრებელი
ყავა და მეტი არაფერი.

— ეგ სულ ტყუილია, — უთხრა
ბობ სოიერმა. — ძალიან სცდებო-
ბით: თქვენ სულ ერთსა და იმა-
ვე საქმელს სჯამდით.

— ერთსა და იმავეს?

— დიახ, მხოლოდ სხვადასხვა-
ნაირად მომზადებულს. თქვენ
სოიის მარცვლები ჭამეთ.

— მოიცათ, — უთხრა მზარეულმა, —
ხორცის კატლეტები რაღა იყო?

— ეს ხორცის კატლეტები
სოიისაგან იყო გაკეთებული.

— ერბოკვერცხი?

— ისიც სოიისაგან იყო მო-
მზადებული უკვერცხოდ. სოი-
ისაგან ყოველნაირი საქმელის
გაკეთება შეიძლება: ნამცხვარის,
შოკოლადის, კატლეტის, ყავის
და ერბოკვერცხისაც.

— წიწილების გამოჩეკაც, ალ-
ბათ. სოიის მარცვლებიდან შეი-
ძლება? — შეეჩითხა გაკვირვებუ-
ლი მზარეული.

ბობს ვაეცინა.

გამოჩენილი მზარეული მეო-
რე დღეს ქარხნის სამზარეულო-
ში მივიდა.

— ცუდი ყოფილა უკვერცხო
ერბოკვერცხის ქამა, — თქვა მან.
გუშინდელს აქეთ მუცელი
მტკიო.

— გასაოცარია, — მიუგო საშა-
რეულოს მასპინძელმა. ექვსასმა
კაცმა ქამა აქ ეგ ერბოკვერცხი,
მაგრამ მუცელი არავის ასტკიო-
ნია შენ, იქნება, ბევრი ქამე.

— რა სათქმელია, — იწყინა
მზარეულმა, — მე სულ ცოტა
ვქამე.

— რა ქამე?

— რა და უკვერცხო ერბო-
კვერცხი, წვეთი, შემდეგ შიი,
უხორცო კატლეტები, ტოლპა,
პუდინგი, ბისკვიტი, შოკოლა-
დი, პაშტეტი, კრემი, ყავა და
მეტი არაფერი.

— მეტი რაღა გინდოდა, — გა-
ეცინა მასპინძელს, აქ სოია არა-
ფერ შუაშია. შენ ბევრი ქამი-
საგან აგტკიენია მუცელი.

— ძალიან გემრიელი იყო და
ვერ მოვითმინე, — გულახდილად
უპასუხა მზარეულმა. — დღეის
შემდეგ ამ ქარხანაში მინდა ვი-
მსახურო, ჩამწერე მინდა ვისწა-
ვლო უკვერცხო ერბოკვერცხ-
ის გაკეთება, იგი ბაყაყის ფეხები-
დან დამზადებულ საწებელაზე
გემრიელია.

კ. ბ - ძე

ბავშვები გამთარს

ნაადრევად შემოგვესწარ,
ნაადრევად მოგვეპარე,
მთლან მთა და დაბლა ბარი
დათოვე და მთლად დაჭყარე:
ხეებს ჭირსლი შემოადე,
ლოლუები — სასურავებს,
ზედ ქარბუქი მოაუოლე,
და არ ვიცით რა გააუებს?!
შენ გგონია შეშა არ გვაქვს?
უკაცრავად, უკაცრავად!
ტუის ჰირებში ალაგია
რამდენი... ასურს... რამდენი...

მარჯვსე რომ არ გვაცალე,
ანლაჟ ძვერბუთ კოლაქტიუებს
და იმკვარად მოგაცურებთ,
როგორც მტკვარი 'ხიდავს ტიუებს.
ამ საქმეში ისევე ისე
შენს თეთრ კალთებს მოვინმარებთ,
სულ ერთბამად კი არ დაგლვით,
რომ არ დაგვრჩეს შეშა ვარეთ.
ზედ შემოდგომულ მარსილ-ციუებს
მომარჯვებით ვაცურავებთ
და მაშინ კი ვერას ვეინამ,

ქ ა რ ბ უ ქ ა შ ი

ქმინავეს მატარებელი, როგორც შიშვე ავადმყოფი. უჭირს გზის
გვერდებზე და ბოლოს ხერხემა კიდევ.

— არასასიამოვნო ამბავია, — ამბობს მკვარევი ერთ-ერთ ვა-
გონში.

ფანჯრებს აწვდება მლიერი ქარბუქი და შესასწარად ზუსუნებს,
წივის...

განგრეობულ მატარებელს ქარი დაუნდობლად აურის თოვლს,
თითქოს სურს დამარცხებულ მატარებელს თოვლის თეთრი სუდა-
რა გადააფაროს.

სუთი კილომეტრია გასასვლელი უახლოეს სადგურამდე, მაგ-
რამ მატარებელი დგას, რადგან წინ მთებივით აღმართულა ქარი-
სგან მოხიდული თოვლი.

ასეთი მლიერი ქარბუქი რომ არ ეოფილიყო, ამ მანძილის
გაულს ფეხითაც მოსწივებოდა, მაგრამ ასედა ეოფილიყარი საშუა-
ლება უძღურთ იყო. სადგურამდე მისულას ვერაინ შესძლებდა.

ერთ-ერთ ვაგონში ზიონერების ჯგუფი იჯდა. მათ შორის იყუ-
ნენ რუსეთიდან ჩამოსული ზიონერები, რომლებიც საქართველოს
დათვალიერების შემდეგ მის მიემკვარებოდნენ.

რუს ზიონერთა ჯგუფს აცილებდა ორი ქართველი ზიონერი,
მიტო და სოსო.

გვიდა ერთი საათი. მატარებელი ისევ იდგა. ზამთრის მოკ-
ლე დღე მალე შეიცვლებოდა ბნელი და გრძელი ღამით. მიტო
და სოსო ვერ ისვენებდნენ, ცდილობდნენ რაიმე გამოსავალი გამოე-
ძებნათ. მათ კონდუქტორს მიმართეს:

- როდემდე უნდა იდგას მატარებელი?
- სანამ ქარბუქი არ გადაიღებს, — უნახუსა კონდუქტორმა.

— ნუთუ არ შეიძლება რაიმე ღონისძიება გამოინახოს, ქარ-
ბუქი შეიძლება მთელ დღეს გაგრძელდეს?! — უპოვნებდნენ ზიონურები.

— აბა, რა ღონისძიებებს გამოიხატავთ! სადგურამდე ხუთი კი-
ლომეტრი. იქ წასვლა შეუძლებელია. სადგურამდე მისვლა რომ
შეეუძლოს, მაშინ წამოვიყვანდით იქიდან თოვლის გამწმენდ მუ-
შებს, და მატარებელიც გზას განავრცობდა.

მიტო და სოსო დაბრუნდნენ ამხანაგებთან, იმსჯელეს და გა-
დაწვიტეს აქლათ თხილამურები და დაუყოვნებლივ გასდგომოდნენ
გზას სადგურისაკენ.

სრული ორი საათი იყო, როდესაც ბავშვები სამხადისს შეუდ-
გენ. იმოყნეს მკსაფრებისაკან თოკი, გადაეხეზნ ერთმანეთს, რომ რო-
მელიმე მ.თვანი გზაში არ ჩამორჩენილიყო ან არ დაკარგულიყო,
გაიკეთეს ფეხებსე თხილამურები და გაუდგენ გზას.

არასოდეს არ დაავიწყდებოთ ზიონურებს ეს საშინელი მკსაფ-
რობა. არ დაავიწყდებოთ არც მაშინ, როდესაც მოსუჯდებიან. რამ-
დენჯერ ჩაგვიდნენ ღრმა თოვლში, რამდენჯერ წააქცია ბავშვები
ძლიერმა ქარბუქმა! უღმობელი ქარი ჰბერშიც კი ისროდა მატარა
ბავშვებს.

უკვე დაბნელებული იყო, როდესაც ნახევრად გაუჩინულმა ზიო-
ნურებმა სადგურს მიაღწიეს.

დაქანცულმა, ძლანწართმეულმა ზიონურებმა ძლივს უამბეს სად-
გურას უფროსს ქარბუქში გაჩერებული მატარებლის შესახებ.

სადგურის უფროსმა მოისმინა ეველზაფერი, გაუჩინულ ბავშვებს
ცხელი ჩაით გაუძახინა და შეძევ შეუდგა მატარებლის გადა-
სარს ნად სოიების მიღებას, შეადგინა თოვლის მწმენდელთა ჯგუფი,
რომლებსაც აიღეს ბარები და სხვადასხვა იარაღი და სანქაროდ
გაეპართენ მატარებლისაკენ.

გავიდა რამდენიმე საათი. უცბად მოისმა რაღაც სმაური, და
გამოინდა მატარებელი, რომელიც ქშენით მოდიოდა.

გასარებული ზიონურები გაბრწყინებული თვალებით შევიდნენ მას.

ზიონურებს გვირგვინით გაკვირებული მკსაფრები სადგურსე
გადმოვიდნენ და თავდადებულ მატარა გვირგვინს უღრმეს მადლობას
უსცადნენ.

ქვანასპირი: რისთვის გვიჩვენა?

ვლოდება ღული მამას,
ბოლო არ აქვს, თითქოს, ლოდინს.
უპო დროა, დროა უპო,
და მამილოც სახლში მოდის.

მივება სისარულით,
დავკიდა მამას ვულსე.
ცელქობს, სტის და ვერ ისვენებს,
სასაუბროდ მიწესს ეძებს.

— მამა, მამა, მითხარ, მითხარ,
რათ მოდისარ ასე
კაბურული ძალსე?

— რათ მოვდივარ? —
დამშვიდებით ამბობს მამა,
თან განაგრძობს ზირის ბანას.
— მღაროში რომ ვჭეშობთ,
ვიძურებით შევად.

— მამა, მითხარ, ბარემ, ესეც:
მღაროში რა აკეთებ?

— მღაროში რას ვაკეთებ?
ქვანასპირით მდიდარ მადნებს
ვთხრით და ვანგრევთ.

— ქვანახშირი რისთვის გვინდა?
— რისთვის გვინდა ქვანახშირი?
რომ არ ჰქონდეს სამრეწველო
ქალაქს შიში.

თავის რიგზე თუ არ მივცემთ
სოფელს,
ქალაქს
საწვავ მარაგს,
მაშინ ვეღარ დავამსჯდებით
ტრაქტორებს და სხვა მანქანას.

სამკვდლოში ჩაუქრება
მკვდელს ქურბა
და იქნება
უსაქმურად.
მაშინ ვეღარ შევასრულებთ
ასე შედგრად,
როგორც ახლად,
მშენებლობის დიად კეკმას.
აღ. ბილანიშვილი

თუჯი, საბინა ფორმადი

ბრძმედი ალღობს რკინის მადნს.
ვალღობილი თუჯი ლუმელიდან თეთრ
რძესავით ვაღოდის და განსაკუთრებულ
ფორმებში ცივდება.

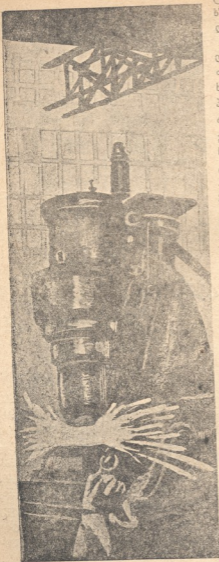
თუჯი მაგარია და ვამძლე. ძლიერი
დარტყმისაგან იგი ადვილად ტყდება.
მისი ქედვა არ შეიძლება, სამაგიეროდ
იგი ადვილად ლღვება და მისგან,
ფორმებში ვადასხმის საშუალებით,
სხვადასხვა ნივთს აკეთებენ.

ქარხნის ლითონის ვანყოფილებაში
თიხისაგან აკეთებდენ სხვადასხვა ფორმის
და მათში ასხაენ ვალღობილ
თუჯს. ასეთი ჩამოსხმით მზადდება მანქანების
სხვადასხვა ნაწილი, კბილე-
ბიანი თვლები, მანქანის საფუძველი,
ავრეთვე ოჯახში სახმარი ნივთები:
ტაფები, თუჯის ქვაბები და სხვა.

თუჯი ასეთი იმიტომია, რომ მასში
რკინასთან ერთად ბევრი სხვადასხვა
ნარეხია—ნახშირბადი, ნახშირის კრემ-
ნიუმი და სხვა. რკინის დამაშხადებელ
ქარხნებში თუჯს აშორებენ ნახშირ-
ბადს და კრემნიუმს, და ამაში მღვკომა-
რეობს თუჯის ვადამუშავება რკინად
და ფოლადად. ვანსაკუთრებულ თუ-
ჯის ვადასამუშავებელ ლუმელებში
ათავსებდენ თუჯს და სათბობ მასალას:
ქვანახშირს, ნავთს და სხვას.

შებვალოთ ქარხნის სახელოსნოში და
უტბად ვავიწეღლებათ ვარჩევა, თუ
რა ხდება იქ.

სუსტად ვანათებულ ოთახში თვა-
ლის მომჭრელად ელევარებენ ლუმე-
ლები. მათ წინ თქვენ ოდნავ ვაარ-
ჩევთ ნახევრად შიშველ მუშებს. ისინი

ახლიან ლუმელის დასაკეტს და რკინის კეტით ურევენ შიგ მოათავსებულ გავარეალებულ სითხეს. ძლიერი სინათლე მუშებს უბრმავეებს თვალებს, სიცხე უტრუსავს წარბებს, უშრობს

ტანზე ოდეს, აიძულებს მით წმინდა
 ხშირად სვან ცივი წყალი, ტანზე
 დაიღონ იგი.

საათნახევარი — ორი საათი გრძელდება მუშაობა ამ ლუმელთან, სანამ თუჯი არ გალღვება. საჭიროა მისი ხშირ-ხშირად მორევა და გალღობის პროცესისათვის გულდასმით თვალყურის დევნება. თუჯიდან ნელ-ნელა გამოიყოფა სხვადასხვა შენაერთი, რკინა სქელდება და შავრდება პატარა-პატარა მარცვლებად. მუშები ნიბებით ჰყრიან მათ ღრუბელივით დაჩრტილ მასაში, რომელსაც რუსულად კრიცა ეწოდება. გავარეარებისაგან წეთიერებულ კრიცას მუშები იღებენ ლუმელიდან და საჭიროდ გადააქვთ ორთქლით მომუშავე დიდ ჩაქუჩთან.

ნელ-ნელა აიწვევს ორთქლის ჩაქუჩი, საწინელის ძალით დაუწყებს ცემას ცეცხლოვან კრიცას დასკულეტს მას.

ჩაქუჩიდან ათასობით ცეცხა ცეცხლის ნაბერწყლები და ხედება იქვე მდგარ მუშებს.

ორთქლის ჩაქუჩი სცემს კრიცას, და ღრუბლის შავარი მასა თანდათან იქცევა შავარ რკინის ნაჭრად.

ჯერ კიდევ გავარეარებული რკინა უცხად გადააქვთ ფოლადის ლილეგბთან და მათში ატარებენ. ლილეგბი სკულეტს რკინას, და რკინა საწინელის წიფლით გამოკურდება ამ ლილეგბიდან დაკლანკილ ცეცხლოვან გველებად.

ასე ამუშავენ რკინის ზოლებს. თუ ამ გავარეარებულ რკინას გაატარებენ მეორეგვარ ლილეგბში, მაშინ მიიღებენ რკინის ფურცლებს (ფურცლოვან რკინას). განსაკუთრებულ დაზგებზე რკინას შავთულად აქცევენ.

რკინა იღებდა და იწველება. თუ ძალიან გავარეარებთ მას, მისგან

შეიძლება გამოიჭედოს სხვადასხვა სა-
განი. რკინის ცალკე ნაჭრები შეიძ-
ლება შედუღდეს. მათ ისე გაავარჯა-
რებენ, რომ გაათვთრებენ, შემდეგ
შეაერთებენ, ზედ გადააყრიან ძალზე
წვირილ ქვიშას და დაუწყებენ ჩაქუ-
ჩით ცემას. ამგვარად ორივე ნაჭერი
შეერთდება.

თუჯიდან ამზადებენ ფოლადსაც.

იმისთვის, რომ მიიღონ რკინა, თუჯს
ამორებენ თითქმის მთელ ნახშირბადს.
ფოლადის მისაღებად კი თუჯს ნახ-
შირბადის ნაწილს ამორებენ. ამიტო-
მაც ფოლადს აქვს როგორც რკინის,
ისე თუჯის თვისებები. ფოლადი, ისე,
როგორც თუჯი, ღლევა და შემ-
დეგ ისხმება ფორმებში. მისი ქედვაც
შეიძლება, როგორც რკინის. შეიძ-
ლება მისი ლილეში გატარება, მის-
გან მათეულის დამზადება და შედუ-
ღებაც. თუ ფოლადს ძალიან გავა-
ცხლებთ და უცხად ჩაუშვებთ ცივ

წყალში, იგი ძალიან მაგარი და დრე-
კალი ხდება.

ამის გამო, გაცხელებული ფოლა-
დიდან ზამპარებს აკეთებენ. საუკეთე-
სო ლირსების ფოლადი მზადდება გან-
საკუთრებულ ლუმელებში, რომელიც
გამოგონილია ინჟინერის ბესეგერის,
ტომასის და მარტის მიერ. ამათი
გვარებიდან შემოვიდა სახელწოდება
სხვადასხვა ზარისხის ფოლადისა—ბე-
სეგერის, ტომასის, მარტენის ფოლა-
დის.

მაღაროში მუშაობა ნახშირისა და
რკინის მადნის მოსაპოვებლად და
ბრძმედთან მუშაობა რკინის დამზადე-
ბელ ქარხნებში დიდ შრომას და ძა-
ლის დიდ დაქიშვას მოითხოვს, იგი
მუშებს უზედურებასა და დასახიჩრე-
ბას უქადის. მუშები, ამ შრომის შე-
სრულებელნი, სამართლიანად იმსა-
ხურებენ შრომის გმირების სახელს.

თ. დ.

უდიდესი გამოგონებალი

— წკრ, — გაისმა ტელეფონის წკრიალი.

კოლა წამოდგა და ტელეფონთან მივიდა.

— ალლო! — დაიძახა მან. — ვინ ლაპარაკობს? ნიკო ხარ? გამარჯობა, გამარ-
ჯობა. რაო? ედისონი გარდაიცვალა? გახეთში სწვრია? არა, ჯერ არ წამიკით-
ხავს...

როდესაც დაასრულა კოლამ ტელეფონით ლაპარაკი, მას შეეკითხა ცილა:

— მამიკო, შია ედიშერი მოკვდა?

კოლას გაეცინა.

— არა, ედიშერი კი არა, ედისონი.

— ვინ იყო ედისონი? — ახლა რეზო შეეკითხა მამას.

— კარგი, რადგან გაინტერესებტ, ვამბობთ.

და მამამ დაიწყო.

— ედისონი ამერიკელი იყო. ის 1847 წელს დაიბადა. პატარა ალვა (ეს

მეი შისი სახელი) ძალიან დაკვირვებული და ნიჭიერი ბავშვი იყო. ერთხელ დედამ ის დიდხანს ძებნა და ბოლოს ფარდულში ნახა ერთ კუთხეში დამჯდარი.

— რა გინდა, ბიჭო, აქ?—ჰკითხა დედა.

— ახლოს არ მოხვდებ, დედიკო, წიწილები უნდა გამოვჭეკო. ჩვენმა ბატამა მე გამოჩეკა, მე არ შემიძლია თუ?—უპასუხა მას კვერცხებზე მჯდომმა პატარა ალვამ.

— ელისონს ძალიან უყვარდა წიგნების კითხვა. 11 წლის რომ გახდა, გაზეთის დამტარებელი იყო, 15 წლის ალვას კი უკვე საკუთარი გაზეთი ჰქონდა. ერთ დღეს, როდესაც ის 16 წლის არც კი იყო, დაინახა, რომ რკინის ჯზის ლიანდაგზე პატარა ბავშვი თამაშობდა, სადღურის უფროსის შვილი. ამ დროს გამოჩნდა მატარებელი... ელისონს ბევრი არ უფიქრია, გაიქცა, რაც ძალი და ლინე ჰქონდა, ეცა ბავშვს და გადმოხტა ლიანდაგიდან. სწორედ ამ დროს ჩაიჭროლა მატარებელმა. სადღურის უფროსმა შვილის გადამარჩენი ალვა ტელეგრაფისტად მოაწყო.

დიწყო ელისონმა სამსახური, მაგრამ ერთსა და იმავე სამსახურში დიდხანს ვერ ჩერდებოდა. ის სულ რაღაცას აკეთებდა, რაღაცას იგონებდა. ერთი კანტონის უფროსი ტელეგრაფისტებისგან მოითხოვედა: ყოველ ნახევარ საათში უნდა გამოამიგზავნათ ხოლმე დღეში, მხოლოდ ერთი სიტყვა „ექსი“ და ამით შეცდოდინება, რომ თქვენ ფიზიკად შეუძლებელი და არ გძინავთო. ელისონმა ტელეგრაფის აპარატს ისე შეუერთა საათის მექანიზმი, რომ ყოველ ნახევარ საათში

აპარატი თვითონ ჰგზავნიდა დებემას „ექვსი“. ეს რომ ვაუფეს, ის დაითხოვეს სამსახურიდან...

ამ დროს მეზობელი ბინიდან გრამოფონის ხმა მოისმა.

— გესმისთ, ბავშებო? ეს რა ხმაა?

— რა ხმაა და დეიდა მაშოს გრამოფონია,— თქვა ცილაძე.

— ჰოდა გრამოფონიც ედისონმა გამოიგონა. მან ძალიან დიდხანს იმუშავა, მთელი 12 წელიწადი, და ბოლოს კიდევ გააკეთა გრამოფონი. ერთ დღეს, 1878 წელს, ედისონმა ვაზეთის რედაქციაში მიიტანა რალაც მანქანა და მაგიდაზე დადგა.

— გამარჯობა! როგორ ბრძანდები?— თქვა მანქანამ, თითქო შიგ კაცია დამალულიყო, და შეშინებული რედაქტორი კინაღამ წიქცა...

— თქვენ ხომ იცით, რა არის „ზაჰესი“? ეს ელსადგური ანათებს ტუილისს, მისი ელექტრობა ამოძრავებს ფაბრიკა-ქარხნების მანქანებს. იცით, ვინ გააკეთა პირველი ელსადგური, ვინ გააკეთა ელნათურა?

— ედისონმა?— ჰკითხა რეზომ.

— ჰო, ედისონმა. ეს მოხდა 1879 წელს. მან გაანათა თავისი სახლი, ხეებზე ელექტროლამფები დაჰქიდა, და გაოცებული ამერიკელები მაიწყდენ მის სახლს ამ უცნაური სინათლის სანახავად.

— ყოჩაღ!— წამოიყვირა რეზომ.

— მაგრამ, იცით, ბავშებო, რამდენი შრომა დასჭირდა მას ამისთვის? თითო ასეთ გამოგონებას დაახლოვებით 40—50 ათასი ცდა სჭირდებოდა! მას კი ძალიან ბევრი რამ აქვს გამოგონებული. მარტო ამერიკაში ედისონმა 1500 გამოგონება გაჰყიდა.

— რამდენი?

— ათას ხუთასი.

— უჰ!— დაიძახა ცილაძე.

— აბა როგორ გვონია,— უთბრა მამამ.— მან გამოიგონა აგრეთვე კინემატოგრაფი (1896 წელს), ტელეფონი და ბევრი, ბევრი სხვა რამ. ტელეფონით რომ ვლაპარაკობთ, ვამბობთ ხოლმე „აილოო!“— ეს ამერიკულად ნიშნავს „ეი“, და ედისონმა შემოიღო. მის ბიბლიოთეკაში სამოკი ათასი წიგნი და ეურნალია.

აი, ასეთი იყო ალფა ედისონი, მთელს მსოფლიოში განთქმული გამოგონებელი, რომელიც 84 წლის გარდაიცვალა.

ასე დაასრულა საუბარი მამამ, რომელსაც გაოცებული შესტკვროდნენ რეზო და ცილაძე.

შ. თ-ლი.

ა რ დ ა რ ჩ ე თ უ უ უ რ ნ ა ლ ო დ :

„ოპტიმარალი“ მსოფლოდ ხელმოწეფითათვის იგებდება.

გაერთიანებული საბჭოთაო სახელმწიფოებისათვის

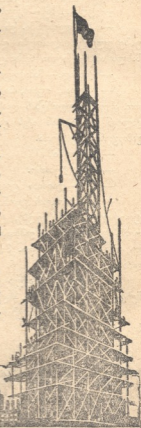
საბჭოთაო
სახელმწიფოებისათვის

მალე დასრულდება ჰირველი სუთწლების მესამე წელი. ამ წელს ამხანაგმა სტალინმა „დიდი გარდატეხის წელი“ უწოდა, რადგან მან მოახდინა ჩვენი ქვეყნის ძირითადი გარდაქმნა. ქალაქად სოციალისტმა გაიმარჯვა, სოფლად კი მისი გამარჯვების საქმე დღითი-დღე წინ მიიწევს.

საბჭოთა კავშირის იმ ადგილებში, სადაც უმთავრესად ზურეულს თესვენ, ევროთწოდებულ „მარცვლეულის რაიონებში“ (უკრაინა, ჩრდილო კავკასია და სსრ.) კოლექტივიზაცია უკვე დამთავრდა. საერთოდ კი მთელს საბჭოთა კავშირში გლესური მურწობის სამოცი პროცენტია გაერთიანებული კოლექტივებში.

ამ რამდენიმე თვის განმავლობაში მთელი საბჭოთა კავშირის ურბანდება მიქცეული იყო სტალინგრადის სატრაქტორო ქარხანასე. მან სასახლოდ შეასრულა ეკება. ჩვენ სოფლებში ათასობით შეიჭრა ტრაქტორი, ბოლო მოკლო მიწის ძველი საშუალებებით დამუშავებას. დამთავრდა ხარკოვის სატრაქტორო ქარხანაც, მოსკოვის „ამო“ და სსვა მრავალი. ქარხანა-ფაბრიკების მშენებლობამ განამტკიცა ჩვენი ქვეყნის გარდაქმნის საქმე.

დამკვრელი ბრიგადები თავგამოდებით იბრძვიან სუთწლიანი ეკემის გადაჭარბებით შესრულებასათვის. ჩვენი მშენებლობის სო-

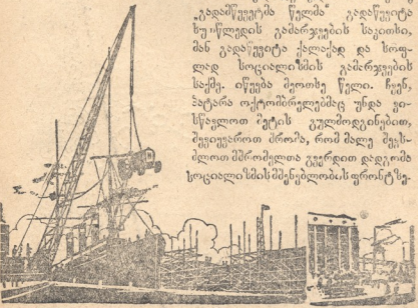

გიერთმა დარგმა უკვე შეასრულა სუთწლედი ორნახევარ წელიწადში. კიდევ მრავალი ქარსხანა და წარმოება გაეცნობებს ამ წელს სუთწლიანი გეგმის შესრულებას.

მთელი ქვეყნის ბურჟუები, სოციალისტების დაუძახებელი მტრები, სისხლით გაიძისოდნენ, რომ სუთწლიანი გეგმა უსაფუძვლოა, რომ მისი შესრულება შეუძლებელი საქმეა.

მაგრამ ამ სამმა წელმა აბეზარად დაინახვა მათეე, რომ სუთწლიანი გეგმა არა თუ უსაფუძვლოა, არამედ მისი შესრულება ჩვენს ქვეყნას, ჩვენს დამკვრელ ქარსხეებს, ბრიგადებს სოკიერთ დარგში ორნახევარ და სამ წელში შესძლებიათ. გადუღიჯართ ამ გეგმის მეოთხე წელში. ჩვენი ქვეყნის მშრომელთა თავდადებულმა მუშაობამის მოქმედია, რომ ეს მეოთხე წელი იქნება სუთწლედის უკანასკნელი წელი. ჩვენ შევასრულებთ სუთწლედს ოთხ წელში ჩვენი

კბირული კომუნისტური პარტიის და ჩვენი ბელადის — ამს. სტალინის — ხელმძღვანელობით. მესამე „გადაწვევებ წელმა“ გადაწვეიტა სუთწლედის გამარჯვების საკითხი, მან გადაწვეიტა ქალაქად და სოფლად სოციალისტების გამარჯვების საქმე. იწეება მეოთხე წელი. ჩვენ, პატარა ოქრომბრელებმაც უნდა ვიწვავლოთ მეტის კულმოდგინებით, შევიუჯართ შრომა, რომ მალე შევსძლოთ მშრომელთა გვერდით დადგომა სოციალისტების მძეუნებლობას ფრონტზე.

გოგონები ენტუზიასტები

შვეი ინათა... რიყრევი
 მოკლე მალეობს მთებთან.
 გაძოდით, გოგონებიც!
 დიდები შვეი დგებიან.
 მახლსე აგანგაშებით
 ენტუსიასტა იმატა,
 ენტუსიასტი ბაჰშებან
 წინ გაყმართა ბრიკადა.
 ირგულივ მინდორები, მთებია,
 შორს—დასვინული თი ებიცი...
 დღითი-დღე კულავ ისრდებთან
 სოფლებში კოლექტივები.
 შაბათობა აქეთ, შიდიან...
 წინ თრლობე და მტვერია,
 გაჭვეენ მდინარეს სიდიანს,
 მიფლენ და მიდილერთან.
 ფურდს მკესიენ, მარდობენ,
 დათხარეს სეთა ძირები...
 სწმინდენ ჩაისთუის ფართობებს
 ჰატარა ბრიკადირები.
 ისმის კეჟინა გორით-გორს,
 ზღვა სინარული რეკებიათ!
 დილისას და ო გოკილოს
 შრომაში შეჯახებრებია...
 გულმა შეჯახებრი იგემა,

თაჰგამოდებით იბრძვიან,
 შრომის ჰატარა გმირებმა
 ჰე, დაღლა როდი იციან!
 ...იშრომეს შსსს დაწურამდე.
 ჯერ მთვარე არ ჩანს. ბინდიან,
 ჩუენი ჰატარა გმირები
 ესლა შინისკენ შიდიან.

დავ. შამათავა

რ უ რ ი

წერილი გერმანიიდან

ყოველ დღეს ახალი მწუხარება მოაქვს ჩვენთვის. ჩვენ ფაშისტური მთავრობა გყავს. ფაშისტები ებრძვიან მუშებსა და კომუნისტებს.

ჩვენში, რურის ოლქში, დიდი წამიწყებებია კრუპის, კირდორფის, შატუმის და განიელის.

მაკალითად, კრუპს აქვს რკინის 17 მადანი და ქვ. ნახშირის კი ევსი, მას აქვს 17 ბრძედი, ფოლდის ჩამოსახმელი და რკინის ბჭრი დიდი ქარხანა, გემთსაშენი მანქანათმეცთებელი და ორთქლმავლის საკეთებელი ქარხნები. კრდორფის, შატუმის და განიელს ქონებაც ნაკლები არ არის.

კაპიტალისტები სწოვენ მუშების სისლს

ამ ბოლო ხანებში მუშებმა გაიგეს, რომ მწარმოებლები აპირებენ სამუშაო ხელფასის 15 პროცენტით შემცირებას. ამნაირი გაყვლევს წინააღმდეგ გამოვიდა კომარტია და გადაწყვიტა გაფიცა მოეწყოს. გუშინ პიონერებს კრებაზე ჩვენ ამ გაფიცვის შესახებ გვქონდა ლაპარაკი

როდესაც გვცვენ სკოლაში, როდესაც კიდლის გაზეთის გამოშვებას გვეკრძაოვენ, გვიშლიან რევოლუციონურ სიმღერებს და კარცერში ვადგებენ, ჩვენ გაფიცვის ვაცხადებთ. სკოლების გაფიცვები ხშირად გა-

მარჯვებით თავდება: ხელჯოხა მასწავლებლებს ხსნიან.

მაგრამ აქამდე გერმანიის პიონერებს ორგანიზაციული დახმარება არ გაუწყევიათ მუშებისათვის.

ხელფასის შემცირება კიდევ უფრო ამწვავებს მდგომარეობას და ეს განსაკუთრებით გასაჭირში ადგებს ცოლშვილიან მუშებს. ჩვენთვის ცხადი ვახდა, რომ მუშები გაიფიცებიან, და ჩვენც გაფიცულებთან უნდა ვიყოთ.

უკვე გვიან იყო. დაბნელდა. სანამ წავიდ-წამოვიდოდით, ვიმღერეთ „იუნგსპარტაკუს ბუნდ“

უცებ გმოდმა მოიბრინა.

გაფიცულმა ოკი წარმოების მებაღაროებმა მიატოვეს მუშაობა. მაღაროების ქიშკებთან გაფიცულების საყარაულოა გამართული.

სიმღერა შევწყვიტეთ.

ჩვენ მობილიზებული ვართ. მთელი ჩვენი ძალ-ღონე პარტრასა და კომკავშირს უნდა მოვანდომოთ, — გვითხრა ხელმძღვანელმა. — ყოველ სკოლაში წითელი ფორპოსტი უნდა მოვაწყოთ.

— თქვენს სკოლებში ყველამ მიტინგი ჩაატარეთ, აუტსენით ბავშებს, რას ნიშნავს მშობლებსათვის 15 პროცენტით ხელფასის შემცირება. — გვითხრა მან, აუტსენით ბავშებს, რომ მამა — ერთი მარტის! მაგრამ 85 პუნენიგს²

1) მარკა - 46 1/2 კაპ.
2) პუნენიგი 1/2 კაპ.
ბუნენიგის

მორტანს. ე. ი. 8 საათის მუშაობაში 120 ჰენიგი დააკლდება.

პურის პატარა ნატეხი დილით; სკოლაში უსაუზმოდ, აი რას ნიზნავს 15 პროცენტით ხელფასის შემცირება, — დათავა ხელმძღვანელმა.

დავიშალოთ.

დღეს გაკვეთილებს შემდეგ ისევ შევიკრიბეთ რაზმში. ჩვენ შემოგვიერთდნენ სპორტკლავშირში მომუშავე ბავშვები. მოვიდა მუშათა საერთაშორისო დახმარების უჯრედი. 80 კაცი ვიყავით. ჯგუფებად დავნაწილდით

(ათ-ათი კაცი) გაფრცულების დასახმარებლად

პირველი ჯგუფი გაფრცულთა საყარაულოზე დასადგომად ჯამართა. ისინი არ გაუშვებენ შტრეიკბრუნებებს წარმოებაში სამუშაოდ.

ათი კაცი გავგზავნეთ მორბელებად არასოდეს არ დამაიწყდება, იმ დღეებში მცტ მორბელებად ვიყავი და ბევრი რამ ვნახე.

ათ გოგონას მივანდეთ ფული-სა და სანოვ-ვის შეგროვება და გაფრცულთა ბავშვების კვების საქმის მოწყობა.

ბევრი საქმე აღმოჩნდა დანარჩენებისათვის. საჭირო იყო გაფრცულთა კრებებზე სიტყვების თქმა. გაფრცულთა მოთხოვნებს უნდა დამატებოდა ბავშვების ყოფაცხოვრების გაუმჯობესების პუნქტებიც.

საჭირო იყო აგვეხსნა მოზარდი თაობისათვის, რომ ბავშვებთან არ უნდა იდგნენ, როდესაც იმათი მამები, ძმები და დები იფიცებიან.

იმ დროს, როდესაც გაფრცულთა პუნქტში ბაიათი მივარბენინე, — ათი ავში მოვიდა

— რად მოხვედით? — და უყვირეს მუშებმა.

— გასწით შინ! აქ იქვენს საქმე არ არის.

— ჩვენ არ შეგვიძლია ჩუმად ვიყოთ, ჩვენარ შეგვიძლია განზე დგომა, — მიუვებს ანამ და კურტან.

— როდესაც მამა უფრო ნაკლებ ფულს მორტანს საჭიროება კიდევ უფრო პოგვიკერს ხელს.

მე გადავეცე ბარათი ვხედავ — ყმაწვილები ქიშკათან გამწყრივდნენ. ბართი მამცეს და კომიტეტში გავიქევი.

კომიტეტში გაფრცულების ჯარი იყო.

როგორც ეო. შევატანე კომიტეტში, გადავეცი ბარათი,

1) შტრეიკბრუნები — მუშა, რომელიც გაფრცულთა თვის ანგებებს და სამუშაოზე მიდის.

მაგიდასთან ჩვენი პიონერები იდგნენ.

— რათ მოხვედით? თქვენი თავი გვაქვს ახლა? — უთხრეს ბავშვებს კომიტეტში.

აი ჩვენი მოთხოვნები. ჩაურთეთ გაფიცულთა მოთხოვნებში. — უთხრა ე-იშმა.

ერიში ოგოლის ხელმძღვანელია. მამამისი ინვალიდია. ბავშვებმა მაგიდაზე ქაღალდი დადვეს

მე წავიკითხე:

— ჩვენც შოვითხოვთ: მეტ ხელუკას და სამუშაოს ჩვენი მშობლებსათვის.

— საკმაოდ მიეცეს გაფიცულთა ბავშვებს თბილი საძეღელი ქალაქის გაზგეობის ხარჯზე.

— მიეცეს ბავშვებს თბილი ტანისამოსი, ფეხსაცმელი და სხვა.

— გაიგზავნონ გაფიცულთა და უმუშევართა ბავშვები საბავშვო სახლებში.

— დაწესდეს: უფასო კვება გაფიცულთა და უმუშევართა ბავშვებისათვის სკოლაში.

— უფასო დახარება სწავლისა და ექსკურსიებისათვის.

— სპორტდარბაზით უფასო სარგებლობა მუშათა ბავშვებისათვის.

ჩვენ წინააღმდეგნი ვართ:

— რეაქციონური მასწავლებლების და ფიზიკური დასჯის,

— სკოლაში პატრიოტული და რელიგიური აღზრდის.

ჩვენ მოვითხოვთ:

— საბჭოთა გერმანიას. გაუმარჯოს სამი თაობის საერთო მუშაობას.

— ეს კარგია, — სთქვეს კომიტეტში.

— ჩვენ დასახმარებლად მოხვედით? აი ფურცლები. გააკარეთ დასავლეთის და სამხრეთის რაიონის მალაროებთან. ისინი ჯერ არ შემოგვევრთებიან.

ყმაწვილებმა ჩამოართვეს ფურცლები.

მე წავიდე ბარათი და გავიქეცი სხვა პუნქტში. საღამოს შევიკრიბეთ ბუღვარში. ქალაქის პიონერების ყრილობა იყო. ხეივანში ვიწროობდა: 700 კამდე შეიკრიბა.

— ვისი მშობლებია გაფიცული? — იკითხა ხელმძღვანელმა.

აიწია ხელების ტყე. დაეთვალი — 240 ხელი იყო აწეული.

ყრილობაზე მოვისმინეთ იმის ანგარიში, თუ რის გაკეთება მოვასწარით ორი დღის განმავლობაში.

მოვანერხეთ და გავიმარჯვეთ. ქალაქში 10 000 ფურცელი გააკრეს.

სამხრეთ რაიონში 20 ბავში გამოვ-და ქუჩაში და გაიარა მუშათა უბნის მოსახვევები.

ქიშკრებთან მართავდენ სახელდ ხელო მიტინგ. ბს, იწვევდენ — შეერთებოდენ გაფიცულებს

ჩვენი ყმაწვილები 18 ადგილას დგანან ყარაულებად მალაროებთან. გუშინ მხოლოდ 80 კაცი ვიყავით, დღეს კი დანარჩენი რაზმებიც შემოგვიერთდენ.

ახლა 700 კაცი ვართ.

მაივე დღეები დაგვიღგა.

სოციალ-დემოკრატებმა მოინდ-მეს მესამე დღეს შეეწვეიტათ გაფიცვა. დაიწყა ისეთი საშინელი ტერორი, როგორიც არასოდეს არ ყოფ-ლა გერმანიაში

პოლიცია ერეებოდა გაფიცულებს, თოფის სროლით სდევნიდა მათ, დღეს 8 დაჭრილი წაიყვანეს საავადმყოფოში.

გაფიცულთა ბ-ნებზე მიჭრენ შუცმანები და რევოლვერით ერჩებოდენ მალაროებში მუშებს.

მემალაროები მაგრად იღგენ.

შტრეიკბრებერებს უწინდებურად არ უშვებდენ მალაროებში, ატუსაღებდენ ყველგან დატუსაღებულთა 20 გაფიცული მემალაროე.

შეიკრიბა მიტინგი.

უცებ მათ თავს დაესხა პოლიცია. მუშები არ იშლებიან. შუცმანები შეიჭრენ ხალხში რეზინის ჯოხებით.

მემალაროები შეჯგუფდენ. ორატორი განაგრძობდა თავის სიტყვას.

მე სიამაყეს ვგრძნობდი: ორატორი ჩვენი პიონერი ერიში იყო. ერიში ჩვენი მოთხოვნების შესახებ ლაპარაკობდა. შუცმანები მდგრად მიეწვედენ მისკენ.

უცებ მოსახვევიდან გამოვიდა მთელი რაზმი წითელი დროშით.

პოლიცია გაიქცა დემონსტრაციისკენ. ქალაქში სახმედრო წესებია გამოცხადებული.

დემონსტრაციები აკრძალულია.

მიტინგისაკენ რაზმი მოემართებოდა.

ქუჩის მეორე მხრიდანაც გამოჩნდენ პიონერები წითელი დროშით. პოლიცია დაიბნა.

ეს მეორე რაზმი იყო.

მე რაზმისაკენ გავიქეცი.

მიტინგი გათავდა.

ბერლინიდან წერილი მოგვივიდა.

აი წერილიც:

2) შეუძნა—პოლიციელა.

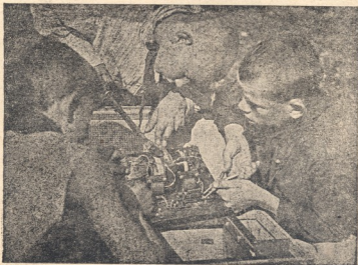
ამხანაგებო!
 მოგესალმებით საბრძოლო
 როტ ფრონტით).
 თქვენ ახალი ბრძოლა და-
 იწყეთ. ჩვენ მხარს დაგი-
 ქერთ. ბერლინის პიონერე-
 ბის ყველა რაზმმა გაიგო
 თქვენი ბრძოლის ამბავი.
 გიგზავნი თულს: ქუჩებში
 შევაჯროვეთ 500 მარკა. ვა-
 გროვებთ მჩვრებს. ურიკით
 დავდიოდით ეზო-ეზო, ვა-
 გროვებდით სანოვაგე ვი-
 საც სანოვაგე არ ჰქონდა,
 ისინი მჩვრებს გვაძლევდნ.
 შევაჯროვეთ რამდენიმე
 ცენტნერი მჩვარი. მჩვრებ-
 ზი 15 მარკა მოგვცეს.

განა მარტო პიონერები
 გეხმარებიან თქვენ: 113 შეუ-
 კავშირებელმა ბავშვმა შეა-
 გროვა და მოიტანა თქვენ-
 თვის მნ მარკა. ყველაზე
 მეტი თული შეკრიბა ზემო

რაიონმა ქარხანა აუტის
 წინ. ბრუნერტრასზე გაი-
 მართა მიტინგი და კარგად
 ჩაიარა. სალაპარაკოდ გამო-
 ვიდნ მე II საერთაშორისო
 ყრილობის მონაწილენი.
 ძვირ ფასო ამხანაგებო, გი-
 გზავნი ერთ ვაგ-ნ სანოვა-
 გეს. მოსალოდნელია ბერ-
 ლინის, საქსონის და ქვედა
 რეინის წარმოებაშიც დაი-
 წყოს გაფრცეები განსაკუთ-
 რებით იბოძვან თქვენ წი-
 ნააღმდგე ლითონის დამუ-
 შავებელი წარმოებების მე-
 ბატრონე კ. პიტალისტები.
 ამ დღეებში ჩვენც გამო-
 ვალთ საბრძოლველად.

ბაზლინელმაი.

ეს წერილი წავიკითხე ჩვენს
 რაზმში. მივრბივარ, წაეუღებ
 ამ წერილს სამხოეთ რაიონის
 პიონერებს.

ლიცა ფიზკულტურის მოძრაობა

აბა, კოტე, ქეთო, ზურა,
 მოდით უვალა მოედანსუ,
 ვითამაშოთ ფისკულტურა:
 დაუღკეთ მწკრივად, დაუღკეთ განზე.
 — ვინ იცინის იქით, ჭეი!
 — სდექ! მუნერდი! ნუ გვიანობ!
 — ხელი სვეით!
 — ხელი ქვევით!
 — სწორდი სწრაფად, ბიჭო ვანო!
 ერთი! ორი! დაითვალეთ!
 ზა, ნუ დეანარ მობუსულად!
 — ერთი! ორი! აბა მაღე!
 ცოცსლად! ფსიზლად! მსიარულად!
 გასწი კუნთი! ჯანმრთელობას
 მოვიანოვეთ სწორედ ამით!
 სწორდი მარცხნივ! ვანო! კობა!
 აბა: ერთი! ორი! სამი!
 სცქვიტე უური, ბიჭო ნიკო!
 ხელი ასე! აბა, სმენა!

უოველთვის მისად უნდა ვიყოთ
 ზიონურთა შესაცვლელად!
 წყნ სომ თქვამბრელები ვართ —
 ხალსი მტკიცე და ძედგარი!
 ვრთად ვდგავართ, ვრთად ვიართ!
 აბა: ვრთი! თრი! სძი!

ჭა, კაწითლდა, ბიჭო, კური!
 სახეს ფერი აკრავს ვარდის
 ვაშა, ვაშა ფიჭუკულტურის
 დილის თამაშს, დილის ვარჯიშს!!

ნოე დაფნარელი

სასარა უდაბნოა, უწლო და ქვიშიანი სიერცე, სივანით 1500
 და სივანით 5.200 კილომეტრი. იგი აფრავის ჩრდილოეთ ნაწილია.

სასარაში ფსვიერი და ღრმა ქვიშა, ალაგ-ალაგ ქვებია და
 კლდეები. დღისით მსუ ძლიან აცხუნებს, ქვიშა და ქვები სამინ-
 ლად ხურდებს, სიცსე 40 კრადუსსაც აჭარბებს.

ამ უდაბნოში სამინელი ქარბუქი იცის, რომელსაც სამუმი ეწო-
 დება; სამუმი შემდგენიარად იწეება: ჭორიზონტსე ცა წითლდება,
 შორიდან ისმის სმაური, და ჩნდება ღრუბელი, რომელიც თანდა-
 თან ბსლოგება და ასრდება. მშრალი და ცსკლი ქარი უფრო და

უფრო ძლიერდება, ზევით ადის ქვიშისა და მტვრის ღრუბლები და მალეა ჭაერში იფარება.

ადამიანებს და ცხოველებს ქვიშით ვესებათ თვალები, ეურები, ცხვირი, ქვიშა შედის კანში და იწვევს სისხლის დენას. აქლები წვიმიან დღეშიწასე, მკსაჯრები უფარებიან აქლებს, ინვევენ თავზირს და ამ სხით ელოდებიან სამუშის გათავებას. სშირად საბუმი მრავალ ხალსსა და ცხოველს ღუზავს.

აღაგ-აღაგ სახარაში გესვდება თაზისები. თაზისებში ქონი ხალსი და მკსაჯრები იმარბებენ წუხლს, ანმევენ და აქსევენ აქლებს. დიდ თაზისებში ხარობს ფინიკის ზაღები და ზური, ამენებენ სახლებს. შუბეულ უდაბნოში მხოლოდ ქონი ხალსი—ტუარეგები—ცხოვრობს.

სახარის სახლეებზე გაშენებულია სოფლები და ქალაქები. უვლაზე დიდ ქალაქად ითვლება ტიმუქტუ.

ქალაქების ბაზრებში ქონი ხალსი უიდის სილს და საქონელს, ეიდულობს ქსოვილებს, ჭურჭლეულს, იარაღს და სხვადასხვა საქაულს. სახარა დაზურობილი აქვთ ფრანგებს და, რომ უფრო ძვირად გაუიდონ თავისი საქონელი, შიკ სხვა ქაუნის ვაჭრებს არ უშეებენ. დამარცხებული ტუარეგები იძულებული არიან დაემორჩილონ ფრანგების ჯარის უფროსს და დაიცვან ფრანვი კაპიტალისტები.

ტუარეგები ვერ შერიგებიან თავის მონობას. ურწნი სშირად უჯანუღებიან დამპურობელებს და თავს ესმდიან მათ ცისე-სიმატრებს, მაგრამ საფრანგეთს აქვს ტუვიამურქევეები, თვითმფრინავები, ხარ-

ბასნები, და შუბებით შეიარაღებული გპირთა ჯგუფი მათ ვერაფერს აკლებს, ის უძლურია.

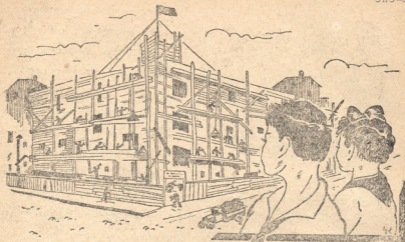
ტურევი მიჭერის სოღმე წამოსასხამში გასვეული და სახის ქვედა ნაწილი დეფარული აქვს ქარში მონაფარდე ქვიშისაგან. მამაკაცები ვაჭრობას და მესაქონლეობას ეწევიან. საოჯახო

საქმებს ქალები ასრულებენ. მათი მთავარი სასრუნავი წებლია. წებლი მოაქვთ თისის მძლავრი კოკებით, რომ არ დაიღვაროს და არ ამოუშრესთ. აქლემს შეუძლია რამდენიმე დღე გასძლოს უწელოდ და უსაქელოდ. აქლემებით მოკსაურობენ, გადააქვთ და გადმოაქვთ სხეიანელი, გადადიან თაზისიდან თაზისამდე; სწრაფად მავალ აქლემს დღეღამეში 150 კილომეტრის გავლა შეუძლია.

ფრანგები უდაბნოსათვის აკებენ ავტომობილებს, რომლებსაც თვლები ისე აქვთ გაკეთებული, რომ ქვიშაზე მოძრაობა შეიძლებოდა. 1923 წელს საფრანგეთის ექსპედიციამ პირველად გადალახა ამ ავტომობილით მთელი სასარა.

მეული ეკვიპტის მეფეები—ფარაონები—ამენებდენ სასარაში ქვის სამარხებს—პირამიდებს. ეგელაზე მძლავრი პირამიდა 20 წლის განმავლობაში მენდებოდა, რომელსედაც ეოგელდღე მუშაობდა ასი ათასი მონა. ამჟამად ფრანგებს აღვირიდნ ტიმბუქტუმდე სასარაზე რკინის კსა გაჭევათ, რადგან ის მათ სჭირდებოთ ომის დროს ფრონტზე ჯარის გადასაყვანად. უდაბნოში სასლების აგება ძნელია, რადგან ძლიერი ქარი აყვებს ქვიშის ბუქს, რომელიც მთლად ჩამარსავს სოღმე შენობებს. მრავალი ქალაქი დამარსა ქვიშამ. არის შემთხვევა, როდესაც ქარი ფანტავს ქვიშას, და ხელასლა გამოინდუბა ქალაქის კედლები.

პიონერი ნათელა ანთამე

ჩამოყალიბდა ხალი ზრიალუბს!

როგორ მადლდება კედელი,
რამდენი ხელი ტრიალებს!

სველდება ოფლის წვეთებით
მარჯვენა ნახშირ-მტურიანი...

კედელთან დგამენ სარახოს,
სიძღვრით მოაქვთ აგური,
ზოგი მენობას დარაჯობს,
ზოგი კი ლოდებს აგორებს.

აგურზე დასდეთ აგური,
გულზე ხალისი გვედება,
რომ გაახაროს ეს გული
სოციალისტის კედელმა!

განა მარტო აქ? სუუუუღვან!
შესხედეთ, განა არ გჯერათ?!

ბრუნავენ. ტრიალებს ხალისით
დამკურული მუშის მარჯვენა.

როცა მასწავლით, ეიყინით
ჩაბრუნეთ ოქტომბრულები,
ხედავთ, შეჯიბრში გაშლილი
როგორ ბრუნავენ სელები...

უუურეთ — როგორ იღვრება
მკურდიდან ოფლის წვეთები,
ისმენს დამკურულის სიძღვრას
სოციალისტის კედელი!

ზატარავ, შენი ხალისიც,
ნეტავი, ერთი, მახეენა!
კვირტი ხარ სოციალისტის
და მომავლის მარჯვენა!!

გოგონის ჩივილი

ტირის მღვდელი, ჩივის, კენესის,
მლოცველთ სწები რომ არ ესმის.
ამბობს: „არ სწამთ ღოცვა ბაბუებს,
მათ ტრაქტორა უფრო აღსენს.

მოსუცი და თრი ჩარი...

ხედავთ? მთლად უმჯელოდ დაურნი!
აუბოლუ საკაფელო, —
ცხვირს წაივლო ეფელამ ხელი.
გათაფსედდა ჩეი „ფა რა!“
ღმერთო! მათ ნუ დაიფარაჰ!
სატიხს ნაცვლად ხანსარის დროს
წელით სურთ დაწვა ბირიდონ.

უგუროსკვლად სთესენ, მკიან,
ღმერთს აღარ ევდრებიან.
დადგა შობა, ევლი საკუროსს,
ასითვის კი მრეული არ სწუსს.
შეწდა ჩემთვის რჩენის წყარო,
ბა რაჯამ კამხაროს?!“

როგორ დახატოთ სურათები

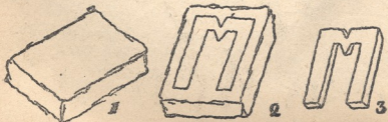
თქვენ ახლა პლაკატებს და ლოზუნგებს ხატავთ და, თუ გკირ-
დებათ რამდენიმე ადგილას დაკიდება, რამდენჯერმე უნდა გადა-
ხატოთ და გადაწეროთ.

ნამდვილად კი შეიძლება მხოლოდ ერთხელ დახატოთ და შემ-
დეგ რამდენჯერაც გინდათ გადაბეჭდოთ.

ამისთვის საჭიროა გააკეთოთ კლიშე. აიღეთ პატარა გლუ
ფირი, რომელზედაც სურათს ან ასოს დახატავთ და იმ ადგილებს,
რომელიც სურათით არ არის დაფარული, ამოსკრით და დაადაბლებთ,
ნახატი დარჩება მალა ამოწეული, და თუ ამ ამოწეულ ნახატებს
და ასოებს წაუსვამთ საღებავს, ეს იქნება კლიშე. კლიშის საშუა-
ლებით შეიძლება ადვილად ბეჭდოთ, რაც გინდათ.

კარტოფილისაგანაც შეიძლება ისეთი კლიშის გაკეთება, რომ
მელიც გამოდგება საკლებო მუშაობაში.

კარტოფილის კლიშის გასაკეთებლად საჭიროა შემდეგი მასა-
ლა და რაღი: კარტოფილი, აკვარელის საღებავი, ჯიბის დანა
და ქინძისთავი. კარტოფილი უნდა დასკრათ ერთი სანტიმეტრის
სისქის ფირფიტებზე (ნახ. 1.) ამ ფირფიტებზე ქიმიური ფანქრით
უნდა დახატოთ ასო (ნახ. 2), მერე უნდა შემოსკრათ შემოხაზულ
ადგილებზე, ზედმეტი ადგილები მოაშოროთ, და კლიშე მზად იქ-
ნება (ნახ. 3). აგრეთვე უნდა გამოსკრათ ვარსკვლავი და სხვა ფი-
გურებიც (ნახ. შემდეგ გვერდზე). კარტოფილის სისველემ რომ
ხელი არ შეგიშალოსთ, რამდენიმეჯერ უნდა დაადოთ ვაზეთზე
და შეშვება. მერე წაუსვით ფუნჯით ზედ აკვარელის საღებავი.
როდესაც კლიშე დაიფარება საღებავით, უნდა დაადვით ქალაღზე
და დააწვეთ. ანაბეჭდი უკვე მზად იქნება. შეიძლება რამდენიმეჯერ
დაბეჭდოთ, შემდეგ ისევ წაუსვათ და კიდევ გაიმეოროთ იმდენჯერ,

რამდენჯერაც საქიროა. ასე კეთდება ერთი ფერით. თუ ორი ან სამი ფერი არის საქირო, ჯერ კლიშეს ფერადი საღებავი უნდა წაუსვათ, მერე სათანადო ადგილებზე წაუსვათ შავი ფერი. აბა შეხედეთ, როგორი ჭრელი ქათმებია! ერთი კლიშით შეიძლება რამდენიმე ქათამი დახატოთ. სახეებიც ასე იბეჭდება, მხოლოდ ცხვირის, ნესტოებისა, პირის და თვალების ადგილი უნდა გაუხვრიტოთ ქინძისთავით, საღებავი შიგ არ ჩავა, და მეს მე ფერაც მიემატება. შეიძლება კლიშე ახლო-ახლოს დაბეჭდოთ, ისე რომ ერთმა სურათმა მეორე ნაწილობრივ დაფაროს, მაგალითად, როგორც სახელები და ცხენებია.

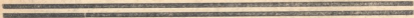
თუ წვრილი ზოლები ან ბალახი გინდათ გამოაყვანოთ, მაშინ კარტოფილის ნაჭერი საღებავში უნდა ამოაელოთ და წაუსვათ ნახატის ადგილებს, სადაც საქიროა.

კარტოფილის კლიშე რომ არ გახმეს, სველ ნაჭერში უნდა გახვიოთ და ისე შეინახოთ.

ჩვენი კოლეჯი

მიუხარს ჩვენი კოლექტივი და ოქტომბრულიც ვარ. მიაღწინის სურათიც გვიკვიდა კედელზე. კოლექტივში გვროდებით კვირაში ორჯელ. ვერ სულმძღვანელი მოგვცემს ზიონურულ საღამოს, მერე ვადმოგვცემს მიაღწინის დატოვებულ რჩევა-დარჩევას. მერე ვუარჯიშობთ, ვსწავლობთ ლექსებს, მოთხრობებს, ვწერთ, ვხატავთ. აი ასე ვმზადდებით კოლექტივში.

მე-ნ შრ. სკოლის მე-2 ჯგ. მოწაფე ქეთო საანიშვილი.

გამოცანა

გამოცანა

თეთრ ბროლეზად იფრქვევიან,
 დღე არის თუ ღამე, მარად;
 მხის სხივები შიგ ერთვის
 ხთანფერად, ცხასგვარად.

არასდროს არ იმღვრევიან
 უბრალოდ და წარამარად,
 კლდეზე სსლტომით არ ტეფებიან
 კაცის გულის დასანანად.

პიტალო კლდის კლთებიდან
 რა ამურებს, რა აჩქარებს,
 რომ ასე ფეხქუედგომლად
 სულ მორბის და სულ ჩახჩახებს.

შ. შ.

ოთხი წუთო ოთხ მილიდან
 მოსწქეფს და თან მოამღვრის,
 ერთხელაც არ ცვალებადობს,
 მუდამ არის ერთი ფერის.

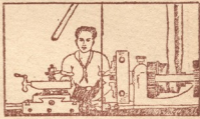
წუთოს დედა ოთხ ფეხზე დგა
 ხან წაბლავ, ხან სსკა ფერი;
 ხორციელს არ ეტანება,
 ფეხად უკვარს თივა, ქერი.

შ. შ.

Ե Յ Ն Յ Յ Ո

ოქტომბრელი!

საქართველოს
საბავშვო

გამოიწვიეთ და განაცხადდით. 1932 წლისთვის თქვენი უკანალი ოქტომბრელი!

ქურნალი სელმომწერთათვის
იბეჭდება.

არ დაჩნეთ უქურნალოდ!

ოქტომბრელი
წლიურად მხოლოდ 3 მან. ღირს.